

E457/7

ឯកសារដើម
ORIGINAL DOCUMENT/DOCUMENT ORIGINAL

ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ ទទួល (Date of receipt/Date de reception):
01 / 06 / 2017

ម៉ោង (Time/Heure): 15:50

មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RA ខ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

Kingdom of Cambodia
Nation Religion King
Royaume du Cambodge
Nation Religion Roi

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា
Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia
Chambres Extraordinaires au sein des Tribunaux Cambodgiens

អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

សាធារណៈ / Public

ថ្ងៃទី ០៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧

ជូនចំពោះ៖ សាក្សីទាំងអស់នៃសំណុំរឿង ០០២

ពី៖ ចៅក្រម និង ឧក្រិដ្ឋ ប្រធានអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

ចម្លងជូន៖ លោក/លោកស្រីចៅក្រម និងមន្ត្រីច្បាប់ជាន់ខ្ពស់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

កម្មវត្ថុ៖ ការណែនាំសម្រាប់ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោលក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២

១. ដើម្បីឱ្យសវនាការស្តាប់សេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលនឹងចាប់ផ្តើមធ្វើពីថ្ងៃទី ១៣ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ ប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសូមផ្តល់នូវគោលការណ៍ណែនាំដល់គ្រប់ភាគីទាំងអស់ ដូចតទៅ។
២. ការការពារសាក្សី/សុចរិតភាពនៃកិច្ចស៊ើបសួរក្នុងសំណុំរឿង ០០៣ និង ០០៤ សូមរំលឹកដល់ភាគីទាំងអស់អំពីអនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ឯកសារ E319/35/15 ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៧ ដែលបានអនុម័តយកតាមសេចក្តីសន្និដ្ឋានរបស់សហចៅក្រម ស៊ើបអង្កេតអន្តរជាតិ នៅក្នុងអនុស្សរណៈ E319/35/14/3 ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៧។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសូមសង្កត់ធ្ងន់ថា ការកំហិតទៅលើការសម្ងាត់ នៅតែបន្តអនុវត្តចំពោះសាក្សី និងឯកសារដែលមាននៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ៣ នៃអនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ ហេតុដូច្នេះ ភាគីទាំងអស់ត្រូវតែយោងទៅរកសាក្សីទាំងអស់នោះ ដោយ

ប្រើរហស្សនាម ក្នុងករណីដែលមានរហស្សនាម ឬ ប្រើលេខឯកសារកំណត់ហេតុស្តាប់ ចម្លើយដែលពាក់ព័ន្ធ ក្នុងពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោល។

៣. ភ័ស្តុតាងដែលមិនត្រូវបានទទួលយក និងសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញ៖ សូមរំលឹកដល់ភាគី ទាំងអស់ថា អង្គជំនុំជម្រះអាចពឹងផ្អែកសេចក្តីសម្រេចរបស់ខ្លួន តែទៅលើភ័ស្តុតាងទាំងឡាយ ណាដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះ អនុលោមតាមវិធាន ៨៧(៣) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ប៉ុណ្ណោះ។ អង្គជំនុំជម្រះកត់សម្គាល់ថា នៅក្នុងសារណាបិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល របស់ខ្លួន មេធាវីការពារក្តី នួន ជា បានស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះពិចារណាឡើងវិញនូវសេចក្តី សម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះ ដែលបានបិទសេចក្តីក្នុងការទទួលយកសម្ភារៈដែលមាននៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធ ១ ។ អង្គជំនុំជម្រះនឹងដោះស្រាយសំណើសុំនេះនៅក្នុងពេលវេលាសមស្រប ។ ជា ករណីលើកលែង និងដោយមិនបង្កឱ្យមានព្យសនកម្មចំពោះសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយនោះ នៅក្នុងអំឡុងពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោលខាងមុខនេះ ភាគីត្រូវ បានអនុញ្ញាតឱ្យយោងទៅរកសម្ភារៈ ដែលជាផ្នែកមួយនៃសំណើសុំឱ្យពិចារណាឡើងវិញបាន ។ ភាគីណាមួយដែលជ្រើសរើសយកការយោងទៅរកសម្ភារៈបែបនេះ ក្នុងពេលធ្វើសេចក្តី សន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ដល់ភាគីដទៃទៀត ក៏ដូច ជាដល់សាធារណជនផងដែរ។ នៅក្នុងបរិបទនេះ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសង្ឃឹមថា ភាគី ទាំងអស់នឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើភ័ស្តុតាងដែលពួកគេពឹងផ្អែក នៅក្នុងសារណា បញ្ចប់ការពិភាក្សាដេញដោលរបស់ខ្លួន។ ទោះបីយ៉ាងណាក្តី ក្នុងអំឡុងសវនាការស្តាប់សេចក្តី សន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល ភាគីនានានឹងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យយោងទៅរក សម្ភារៈដែលមិនត្រូវបានស្នើសុំឱ្យទទួលយកធ្វើជាឯកសារភ័ស្តុតាង និងដែលមិនបានជូន ដំណឹងដល់អង្គជំនុំជម្រះ ព្រមទាំងភាគីផ្សេងទៀត នោះឡើយ។

៤. ការពិចារណាឡើងវិញ៖ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងសូមកត់សម្គាល់ថា នៅក្នុងសារណាបិទ បញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោលរបស់ខ្លួន មេធាវីការពារក្តី នួន ជា បានស្នើសុំដល់អង្គជំនុំជម្រះ ឱ្យធ្វើការពិចារណាឡើងវិញទៅលើសំណើសុំស្តាប់សក្ខីកម្មសាក្សី និងសំណើសុំបំពេញកិច្ច ស៊ើបសួរមួយចំនួនរបស់មេធាវីការពារក្តី ដែលត្រូវបានអង្គជំនុំជម្រះបដិសេធ។ អង្គជំនុំជម្រះ នឹងដោះស្រាយសំណើទាំងអស់នេះ នៅក្នុងពេលវេលាសមស្រប។

៥. ចម្លើយដែលទទួលបានដោយការធ្វើទារុណកម្ម៖ អង្គជំនុំជម្រះសូមរំលឹកថា យោងតាមមាត្រា ៣២១ នៃក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌកម្ពុជា “ចម្លើយដែលទទួលបានក្រោមការបង្ខិតបង្ខំខាងរូបកាយ ឬ

ខាងផ្លូវចិត្តនេះ គ្មានតម្លៃជាភស្តុតាងទេ”។ បន្ថែមលើនេះ ផ្អែកទៅលើមាត្រា ១៥ នៃអនុសញ្ញា ប្រឆាំងការធ្វើទារុណកម្ម “ចម្លើយទាំងឡាយណាដែលត្រូវបានកំណត់ថា ទទួលបានដោយ សារការធ្វើទារុណកម្ម និងមិនត្រូវយកមកប្រើនៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីណាមួយឡើយ លើកលែងតែយកមកប្រើប្រឆាំងបុគ្គល ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ ថាបានធ្វើទារុណកម្ម ដើម្បីជាភស្តុតាងថាចម្លើយនោះត្រូវបានធ្វើឡើង”។ អង្គជំនុំជម្រះសម្រេចថា ភស្តុតាងដែល ទទួលបានដោយការធ្វើទារុណកម្ម មិនអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់បញ្ជាក់ការពិតនៃខ្លឹមសាររបស់ ភស្តុតាងនោះឡើយ។ ទោះជាបែបនេះក្តី ព័ត៌មានបែបសត្យានុម័ត ដែលមាននៅក្នុងចម្លើយ សារភាពទាំងនោះ ដូចជាកាលបរិច្ឆេទនៃការចាប់ខ្លួន ដែលមិនមែនជាផ្នែកនៃចម្លើយនោះ អាចប្រើប្រាស់បាន។ ដូចគ្នានេះ ចំពោះចំណារដែលបានចារនៅលើចម្លើយសារភាព ដោយ អ្នកសួរចម្លើយ ឬ ថ្នាក់លើរបស់ពួកគេ អាចប្រើប្រាស់បាន។

៦. អង្គជំនុំជម្រះសូមរំលឹកអំពីការសម្រេចរបស់ខ្លួនដែលថា ហានិភ័យពិតប្រាកដដែលកើតមាន ឡើង គឺថាការធ្វើទារុណកម្មត្រូវបានប្រើប្រាស់ នៅមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១ និងមន្ទីរសន្តិសុខ ដទៃទៀត ដើម្បីទទួលបានចម្លើយសារភាព (ឯកសារ E350/8 កថាខណ្ឌ ៧៩)។ ភាគីណា មួយដែលស្នើសុំប្រើប្រាស់ភស្តុតាងបែបនេះ អាចជំទាស់ទៅនឹងការសម្រេចបឋមនេះបាន ជា ពិសេស ដោយផ្អែកលើការបង្ហាញនូវកាលៈទេសៈជាក់លាក់ផ្សេងៗ ដែលអាចច្រានចោលនូវ ហានិភ័យបែបនេះ។ ដោយសារហេតុនេះហើយ ទើបនៅក្នុងសវនាការពិភាក្សា ដេញដោល ពិនិត្យភស្តុតាងកន្លងមក អង្គជំនុំជម្រះមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ចម្លើយសារភាពដែលទទួល បានពីមន្ទីរសន្តិសុខឡើយ រាប់ទាំងមន្ទីរសន្តិសុខ ស-២១ ផងដែរ ដែលមិនបានបង្ហាញថា ចម្លើយទាំងនោះមិនមែនទទួលបាន ដោយការធ្វើទារុណកម្ម។

៧. ដោយសារតែជនជាប់ចោទនៅក្នុងសំណុំរឿងនេះ ត្រូវបានចោទប្រកាន់ពីបទធ្វើទារុណកម្ម អង្គជំនុំជម្រះត្រូវតែកំណត់បទដ្ឋាននៃការបង្ហាញភស្តុតាងផ្សេងពីនេះ និងខ្ពស់ជាងនេះមួយស្តី ពីថាតើទារុណកម្មបានកើតឡើងដែរ ឬ ទេ។ នៅពេលពិចារណាទៅលើភស្តុតាងទាំងអស់ ដែលមាននៅក្នុងដំណាក់កាលសវនាការសាលក្រម និងផ្អែកលើបទដ្ឋានសម្រាប់ការផ្តន្ទាទោស ចំពោះការធ្វើទារុណកម្មនេះ ការកំណត់ជាបឋមរបស់អង្គជំនុំជម្រះអំពីហានិភ័យពិតប្រាកដ ទៅលើភស្តុតាងបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្មកន្លងមក អាចខុសពីសេចក្តីសន្និដ្ឋានស្ថាពរ របស់ខ្លួន ។

- ៨. ដោយសារតែកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីពិភាក្សា ដេញដោល ពិនិត្យលើភ័ស្តុតាង ត្រូវបានបញ្ចប់ ហើយនោះ មិនមានគ្រោះថ្នាក់ណាមួយឡើយដែលថា សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី អាច ទទួលរងនូវឥទ្ធិពលដោយមិនសមស្រប ដោយសារភ័ស្តុតាងបានមកដោយការធ្វើទារុណកម្ម។ ហេតុដូច្នោះ អង្គជំនុំជម្រះអនុញ្ញាតឱ្យភាគីយោងទៅរកព័ត៌មានបែបនោះបាន ក្នុងករណីដែល យល់ឃើញថាចាំបាច់ នៅក្នុងអំឡុងពេលធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចការពិភាក្សា ដេញ ដោល។ ប៉ុន្តែ ភាគីត្រូវចងចាំ និងបញ្ជាក់នៅមុនពេលពិភាក្សាលើឯកសារបែបនោះថា អង្គជំនុំ ជម្រះបានសន្មតថា ភ័ស្តុតាងដែលនឹងលើកយកមកពិភាក្សានេះ បានមកដោយការធ្វើទារុណ កម្ម។ ការបញ្ជាក់បែបនេះគឺជាការផ្តល់នូវការជូនដំណឹងសមស្របមួយអំពីលក្ខណៈនៃភ័ស្តុ- តាងដែលត្រូវយកមកពិភាក្សា ហើយប្រសិនបើមិនមានការបញ្ជាក់បែបនេះទេ ភាគីនានា និង សាធារណជនអាចមានការយល់ច្រឡំ។
- ៩. អង្គជំនុំជម្រះអនុម័តយកវិធីសាស្ត្របែបនេះ សម្រាប់ភ័ស្តុតាងនានាដែលទទួលបានដោយការ ធ្វើទារុណកម្ម ដើម្បីសម្រួលដល់ការធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានបិទបញ្ចប់កិច្ចការពិភាក្សាដេញដោល ដោយមិនមានការរំខាន តាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។